

Projekt współfinansowany w formie dotacji celowej ze środków budżetu Państwa, w tym w 15% ze środków krajowych i w 85% ze środków Unii Europejskiej z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, oraz środków budżetu województwa opolskiego.

re
WITALIZACJA
Województwa Opolskiego

***Rewitalizacja w województwie opolskim w latach 2014-2020 – wyniki analizy regionalnej**
Katarzyna Spadło, Instytut Rozwoju Miast i Regionów*

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Cel analizy i metody badawcze

🏠 Cel: Pogłębiona ocena programów funkcjonujących w województwie opolskim od 2014 roku wraz z analizą dalszych potrzeb oraz określenie wyzwań rewitalizacyjnych

🏠 Metody:

Desk research

- 2 GPR i 30 LPR,
- badania, analizy i ewaluacje w zakresie rewitalizacji
- przepisy (ustawy i wytyczne)
- raporty z monitorowania LPR i GPR

Badanie ankietowe CAWI

- gminy z GPR (2)
- gminy z LPR (30)
- gminy nie prowadzące polityki rewitalizacyjnej (39)

Badanie telefoniczne CATI

- uzupełniające wywiady z gminami do kwestionariusza ankiety

Panel Dyskusyjny

- warsztat z Zespołem ds. rewitalizacji oraz z gminami dot. kierunków rekomendacji wynikających z badania (22.07, 23.07)

Analiza ekspercka

- ocena ekspercka, bazująca na doświadczeniu i wiedzy badaczy, służąca sformułowaniu obiektywnych ocen

Duży zasięg obszarów zdegradowanych!

Łączna powierzchnia obszarów zdegradowanych w województwie opolskim	Łączna powierzchnia obszarów rewitalizacji w województwie opolskim	Udział powierzchni obszarów rewitalizacji w powierzchni obszarów zdegradowanych
30 263 ha	7 657 ha	25,30%

150 000
mieszkańców
obszarów
rewitalizacji
w woj. opolskim.

Rozległe obszary
rewitalizacji

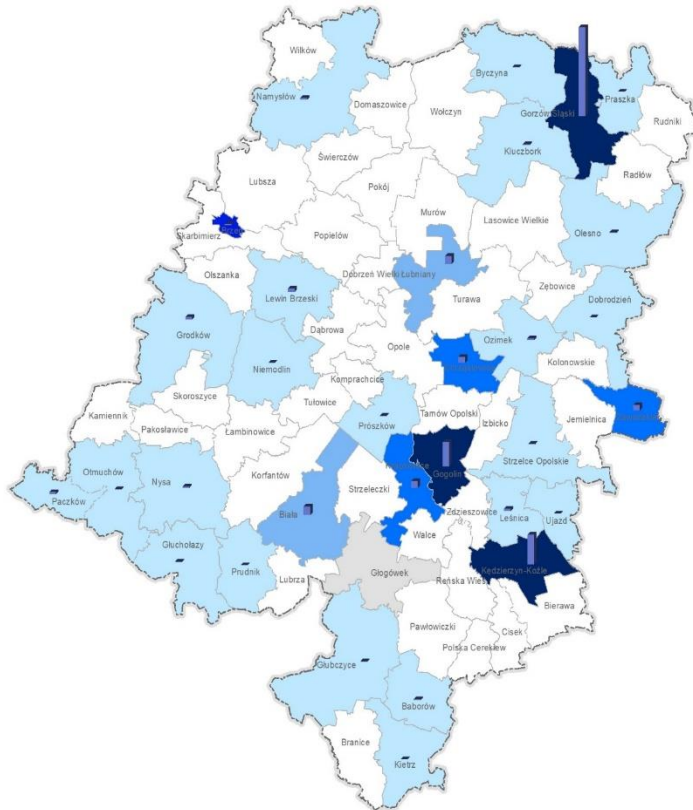
Duże
zapotrzebowanie na
środki finansowe

Duże obciążenie
polityką
rewitalizacyjną
podmiotów
publicznych

Problemy z delimitacją obszarów zdegradowanych

Problemy:

- obszary wyznaczone w sposób nieprecyzyjny lub obejmujące całość gminy bądź jej znaczącą większość,
- trudności z prawidłową identyfikacją obszaru zdegradowanego w LPR,
- niepełne dane na temat obszarów zdegradowanych w LPR – konieczność przeprowadzenia analiz z uwzględnieniem danych GUS.

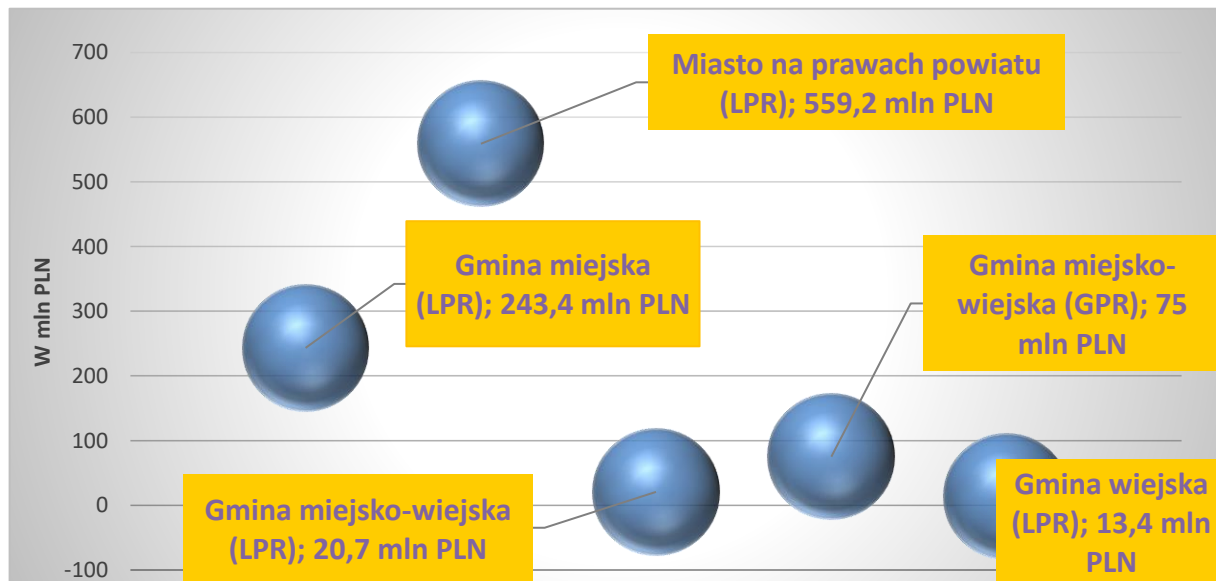

Przyczyny:

- brak stosowania kryteriów jakościowych w procedurze wyboru wykonawców PR,
- brak weryfikacji merytorycznej PR przez zamawiających na etapie ich odbioru.

Średnie koszty procesów rewitalizacji w woj. opolskim

- Wysokie koszty rewitalizacji są pochodną wielkości obszarów i liczebności grup interesariuszy.
- W grupie małych i średnich miast koszt wdrożenia programu jest uzależniony od typu programu.
- Wyższe koszty procesu w procedurze ustawowej są pochodną efektów włączenia społecznego i większego dopasowania rewitalizacji do potrzeb lokalnej społeczności.
- Stwierdzono **wysoką skuteczność działań partycypacyjnych** towarzyszących opracowaniu PR.

Skuteczność procesów rewitalizacji w Opolskim

- Wysokie koszty realizacji programów wpływały na ich silne uzależnienie od dofinansowania zewnętrznego.
- Brak funduszy prawie zawsze przesądzał o odstąpieniu od realizacji danego projektu lub o odłożeniu go w czasie.
- W związku z brakiem zabezpieczania finansowania tych projektów w lokalnych budżetach, były one wyłączone z wdrożenia.

Typ programu	Projekty ukończone	Projekty w trakcie realizacji	Projekty, których realizacji nie podjęto	Projekty, z których zrezygnowano	Razem liczba projektów
LPR	77	83	144	33	337
GPR	2	5	14	3	24

46,3% postęp rzeczowy

21,9 % - stopień zrealizowanych projektów
24,4% - projekty w trakcie realizacji

41,69% postęp finansowy

wydatkowano 597 mln zł z planowanej łącznej kwoty 1.432 mln zł

53,7% niewykonanie

w odniesieniu do liczby nie rozpoczętych działań oraz projektów, z których zrezygnowano

- Słabe bezpośrednie powiązania między interwencją rewitalizacyjną a diagnozowanymi zjawiskami w LPR/GPR. Analizowane w sferze społecznej głównie ubóstwo i uzależnienie od pomocy społecznej oraz bezrobocie i przestępczość.
- W programach przewaga celów inwestycyjnych w sferze infrastrukturalnej nad sferą społeczną.
- Zaplanowane w PR systemy monitorowania zostały ocenione jako **nieefektywne**.

Dominacja w strukturze OR terenów mieszkaniowych (4361 ha, 60%), a w diagnozie OR problemów społecznych.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczyły w większości obiektów użyteczności publicznej, przestrzeni publicznych, obiektów rekreacyjnych, dziedzictwa kulturowego.

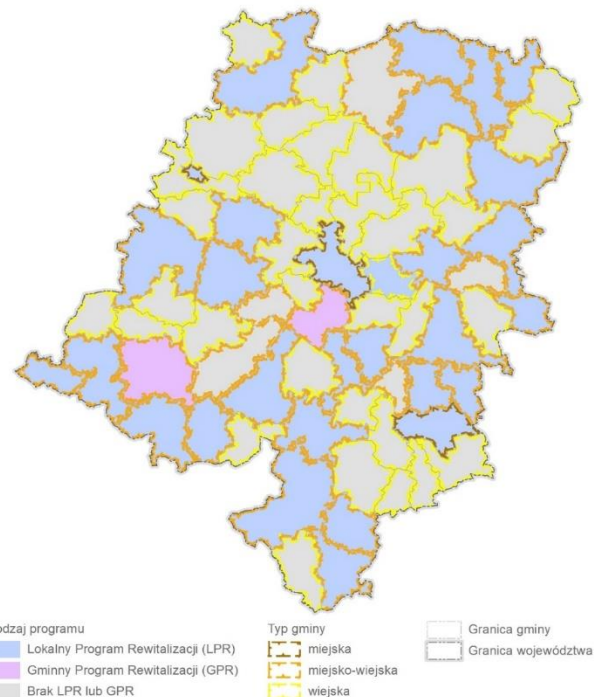
Niewielkie doświadczenia w zakresie procesów ustawowych

Główne powody wyboru trybu pozaustawowego:

- krótszy czas opracowania PR/LPR (17 jst),
- brak potrzeby zastosowania narzędzi uor (6 jst),
- skomplikowana procedura opracowania GPR (4 jst).

Kluczowe bariery, jakie zostały wskazane przez gminy w związku z koniecznością opracowania GPR:

- brak wiedzy merytorycznej w zakresie możliwości wykorzystania uor,
- brak wiedzy prawnej dotyczącej organizacji proced w procesie opracowania GPR.

Konieczność implementacji zewnętrznych dobrych praktyk w zakresie procesów ustawowych.

Skala niezrealizowanych potrzeb rewitalizacyjnych

🏠 Potrzeby obszarów rewitalizacji dot. ograniczenia degradacji zabudowy i przestrzeni nie zostały zrealizowane w bieżącej perspektywie i będą dominować w przyszłym okresie nad projektami o charakterze społecznym.

🏠 Skala niezrealizowanych potrzeb rewitalizacyjnych jest pochodną ograniczonych możliwości budżetowych gmin oraz zbyt dużym zasięgiem obszarów rewitalizacji.

Konieczność dywersyfikacji źródeł finansowania rewitalizacji.

- 🏠 W perspektywie 2021-2027 gminy są nadal zainteresowane interwencją:
- w sferze przestrzennej (zagospodarowanie przestrzeni publicznych -28 jst, dostępność komunikacyjna 10 jst),
 - w sferze technicznej (mieszkalnictwo – 21 jst, drogownictwo – 20 jst),
 - w sferze środowiskowej (ochrona powietrza – 20 jst),
 - w sferze społecznej (edukacja – 12 jst, kultura – 18 – jst, i włączenie społeczne – 18 - jst),
 - w sferze gospodarczej (rynek pracy i przedsiębiorczość (14 jst).

Projekt współfinansowany w formie dotacji celowej ze środków budżetu Państwa, w tym w 15% ze środków krajowych i w 85% ze środków Unii Europejskiej z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, oraz środków budżetu województwa opolskiego.

Dziękuję za uwagę!
kspadlo@irmir.pl

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

